

مروری بر وضعیت تولید ناخالص داخلی استان تهران

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی های اقتصادی

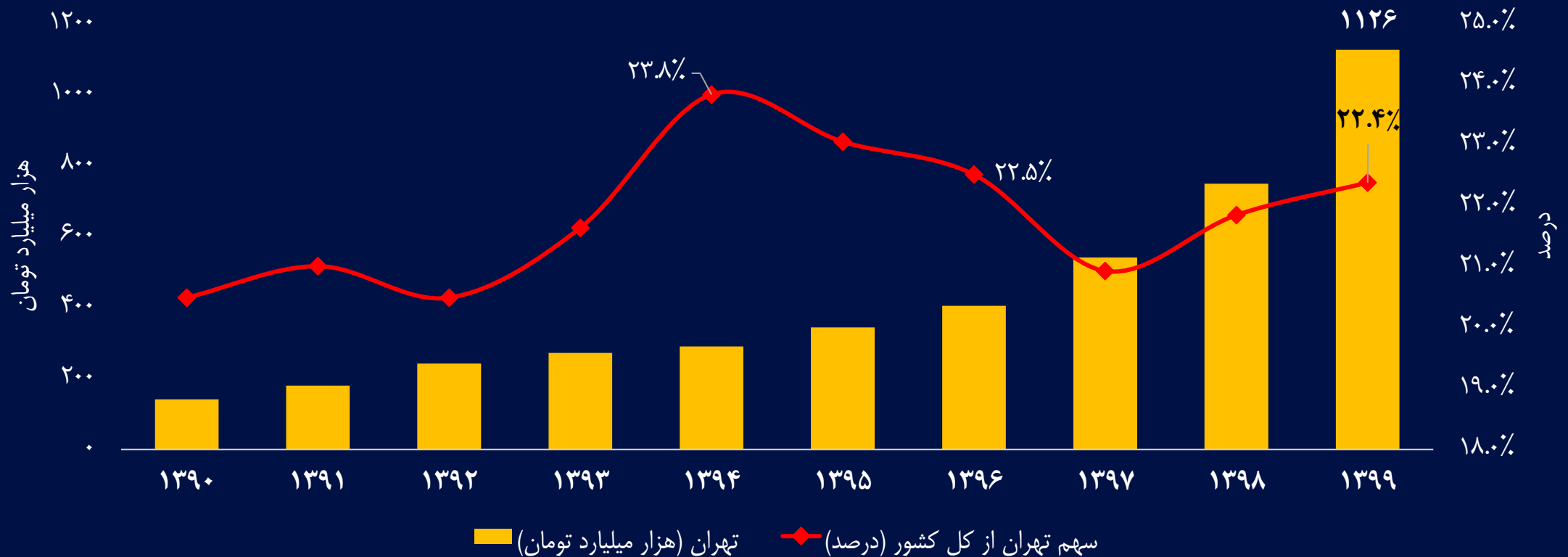

روند ارزش افزوده استان

اگرچه ارزش افزوده استان تهران طی دهه ۱۳۹۰ (بر اساس ارقام جاری) با رشد قابل ملاحظه‌ای همراه بوده است، اما تغییرات قابل توجهی به لحاظ سهم استان در تولید ناخالص داخلی کشور مشاهده نمی‌شود. به گونه‌ای که در سال ۱۳۹۹، سهم استان تهران در ایجاد ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی (۲۲.۴٪)، تقریباً معادل سهم آن در سال ۱۳۹۶ است. بالاترین سهم استان از تولید ناخالص داخلی کشور مربوط به سال ۱۳۹۴ با رقم حدود ۲۴ درصد است.

روند ارزش افزوده استان تهران و سهم آن از کل کشور از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹

نقش فعالیتهای اقتصادی استان در کل کشور

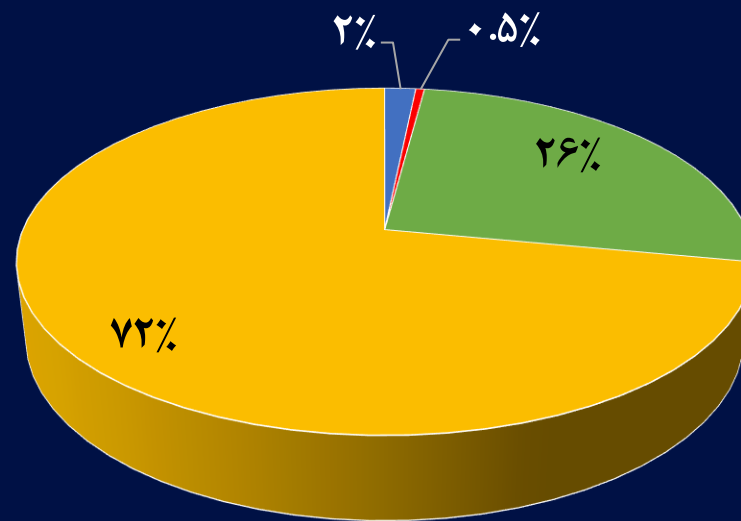
نقش پررنگ استان تهران در ایجاد ارزش کشور در بخش خدمات به ویژه در حوزه فعالیت اطلاعات و ارتباطات و فعالیتهای مالی و بیمه در این جدول مشاهده می شود؛ حدود ۷۹ درصد از کل ارزش افزوده در حوزه اطلاعات و ارتباطات و ۶۵ درصد از ارزش افزوده فعالیتهای مالی و بیمه کشور توسط استان تهران تولید می شود.

کمترین سهم استان تهران مربوط به استخراج معدن با سهم ۰.۷ درصد و بخش کشاورزی با سهم ۴.۴ درصدی از کل ارزش افزوده بخشهای مرتبط در کشور است. طی سال های ۱۳۹۹، نقش فعالیتهای مربوط به تامین برق و گاز استان تهران برجسته تر شده و سهم آن از کل ارزش افزوده کشور حدود ۹.۴ واحد درصد افزایش یافته است.

فعالیت ها	سهم از کل کشور در سال ۱۳۹۹	افزایش / کاهش نسبت به سال ۱۳۹۰
کشاورزی، شکار، جنگلداری و ماهیگیری	۴.۴%	▲
استخراج معدن	۰.۷%	▲
صنعت	۱۸.۹%	▼
تأمین برق، گاز، بخار و تهویه هوا	۱۶.۸%	▲
آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیتهای تصفیه	۱۷.۵%	▼
ساختمان	۲۱.۰%	▼
عمده فروشی و خرده فروشی	۲۷.۶%	▲
حمل و نقل و انبارداری و پست	۲۹.۸%	▼
فعالیت خدماتی مربوط به تامین جا و غذا	۳۹.۴%	▲
اطلاعات و ارتباطات	۷۹.۴%	▼
فعالیتهای مالی و بیمه	۶۵.۰%	▲
املاک و مستغلات	۴۰.۵%	▼
فعالیتهای حرفهای، علمی و فنی	۴۴.۰%	▼
فعالیتهای اداری و خدمات پشتیبانی	۳۴.۵%	▲
اداره امور عمومی، خدمات شهری و تامین اجتماعی	۲۶.۰%	▲
آموزش	۱۸.۵%	▼
فعالیتهای مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی	۲۲.۶%	▲
فعالیتهای هنر، سرگرمی، تفریح و سایر خدمات	۳۱.۰%	▼
مجموع	۲۲.۴%	▲

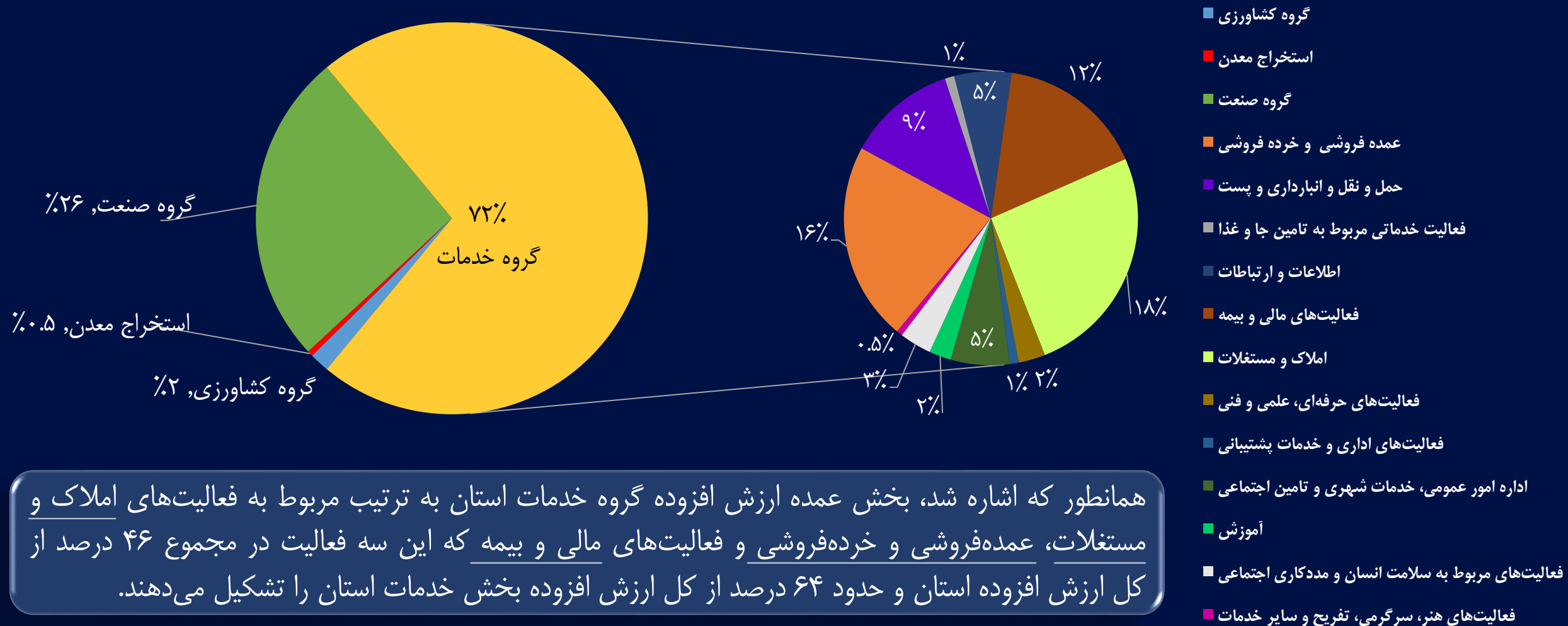
گروه خدمات، با اختلاف قابل توجهی از سایر فعالیت‌ها بیشترین ارزش افزوده را در استان تهران ایجاد می‌کند. از مهم‌ترین دلایل بالا بودن سهم این بخش در تولید ناخالص داخلی استان، می‌توان به تمرکز ارائه خدمات بخش عمومی در این استان به علت پایتخت بودن شهر تهران و همچنین تعداد بالای ساختمان‌های مناطق شهری استان و به تبع آن سهم نسبتاً بالای خدمات مربوط به املاک و مستغلات و سهم بالای خدمات خرده‌فروشی و عمده‌فروشی با توجه به حضور اصناف گوناگون در این استان اشاره کرد.

ترکیب ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی استان تهران در سال ۱۳۹۹

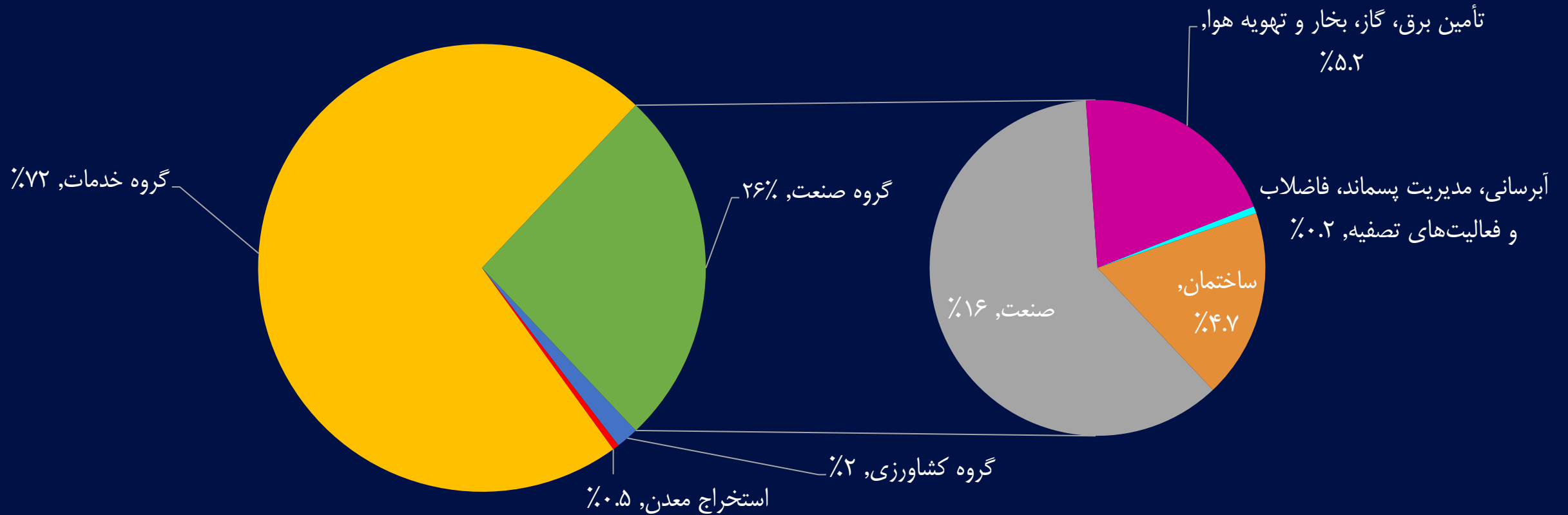
گروه خدمات   گروه صنعت   استخراج معدن   گروه کشاورزی

ترکیب ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی استان تهران با تاکید بر گروه خدمات در سال ۱۳۹۹

همانطور که اشاره شد، بخش عمده ارزش افزوده گروه خدمات استان به ترتیب مربوط به فعالیت‌های املاک و مستغلات، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی و فعالیت‌های مالی و بیمه که این سه فعالیت در مجموع ۴۶ درصد از کل ارزش افزوده استان و حدود ۶۴ درصد از کل ارزش افزوده بخش خدمات استان را تشکیل می‌دهند.

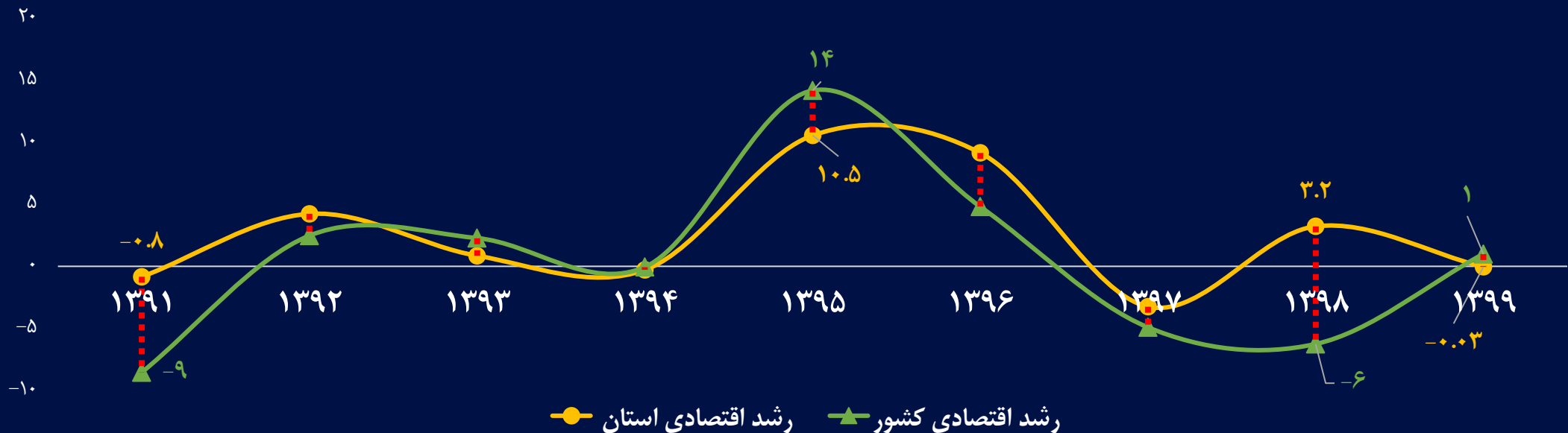
ترکیب ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی استان تهران با تاکید بر گروه صنعت در سال ۱۳۹۹

سهم دو فعالیت صنعت ساخت و ساختمان در ارزش افزوده استان تهران به ترتیب ۱۶ درصد و ۴.۷ درصد بوده که از ارقام میانگین کل کشور کمتر است.

روند عمومی رشد واقعی تولید ناخالص داخلی استان تهران طی دهه ۱۳۹۰، مثبت بوده و میانگین رشد سالانه طی این دهه حدود ۲.۳ درصد است. این رقم از متوسط رشد سالانه تولید ناخالص داخلی کل کشور طی این دهه (۰.۳ درصد)، بالاتر است. در مقایسه با رشد اقتصادی کل کشور طی این دهه، با استثنای دو سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹، جهت رشد در کل کشور و استان تهران طی دهه ۱۳۹۰، همراستا است؛ ضمن اینکه ماندگاری دوره رکود در استان در مقایسه با کل کشور، کوتاه‌تر است. ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی استان تهران از سال ۱۳۹۶ تا ۱۳۹۸، با سرعت بیشتری نسبت به متوسط ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی کل کشور رشد کرده است. اما در سال ۱۳۹۹، رشد اقتصادی این استان منفی ۰.۰۳ درصد بوده؛ در حالی که به طور متوسط فعالیت‌های اقتصادی کل کشور با رشد ارزش افزوده ۱ درصدی همراه بوده‌اند.

رشد واقعی ارزش افزوده استان تهران و کل کشور طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۹ (درصد)

رشد واقعی ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی استان

رشد واقعی تولید ناخالص داخلی استان تهران به تفکیک فعالیت‌های اقتصادی طی سال‌های ۹۹-۱۳۹۰، درصد

متوسط رشد دهه	رشد از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹	۱۳۹۹	فعالیت‌های اقتصادی
۷.۲		۷.۲	کشاورزی، شکار، جنگلداری و ماهیگیری
۲.۵		۱۳.۳	استخراج معدن
-۲.۴		-۰.۵	صنعت
۱۵.۴		۱۱.۲	تأمین برق، گاز، بخار و تهویه هوا
-۲.۳		-۳.۵	آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تصفیه
-۲.۲		۴.۸	ساختمان
-۰.۷		۱.۱	عمده فروشی و خرده فروشی
-۰.۰۴		-۳.۱	حمل و نقل و انبارداری و پست
-۹.۹		-۶۱.۹	فعالیت خدماتی مربوط به تامین جا و غذا
۸.۹		۵.۴	اطلاعات و ارتباطات
۸.۸		۳.۰	فعالیت‌های مالی و بیمه
۲		-۱.۶	املاک و مستغلات
۱.۱		۲	فعالیت‌های حرفه‌ای، علمی و فنی
۰.۴		۲.۱	فعالیت‌های اداری و خدمات پشتیبانی
۲		۱۴	اداره امور عمومی، خدمات شهری و تامین اجتماعی
-۰.۱		۴.۲	آموزش
۰.۶		-۲۴	فعالیت‌های مربوط به سلامت انسان و مددکاری اجتماعی
-۷.۴		-۵۴	فعالیت‌های هنر، سرگرمی، تفریح و سایر خدمات

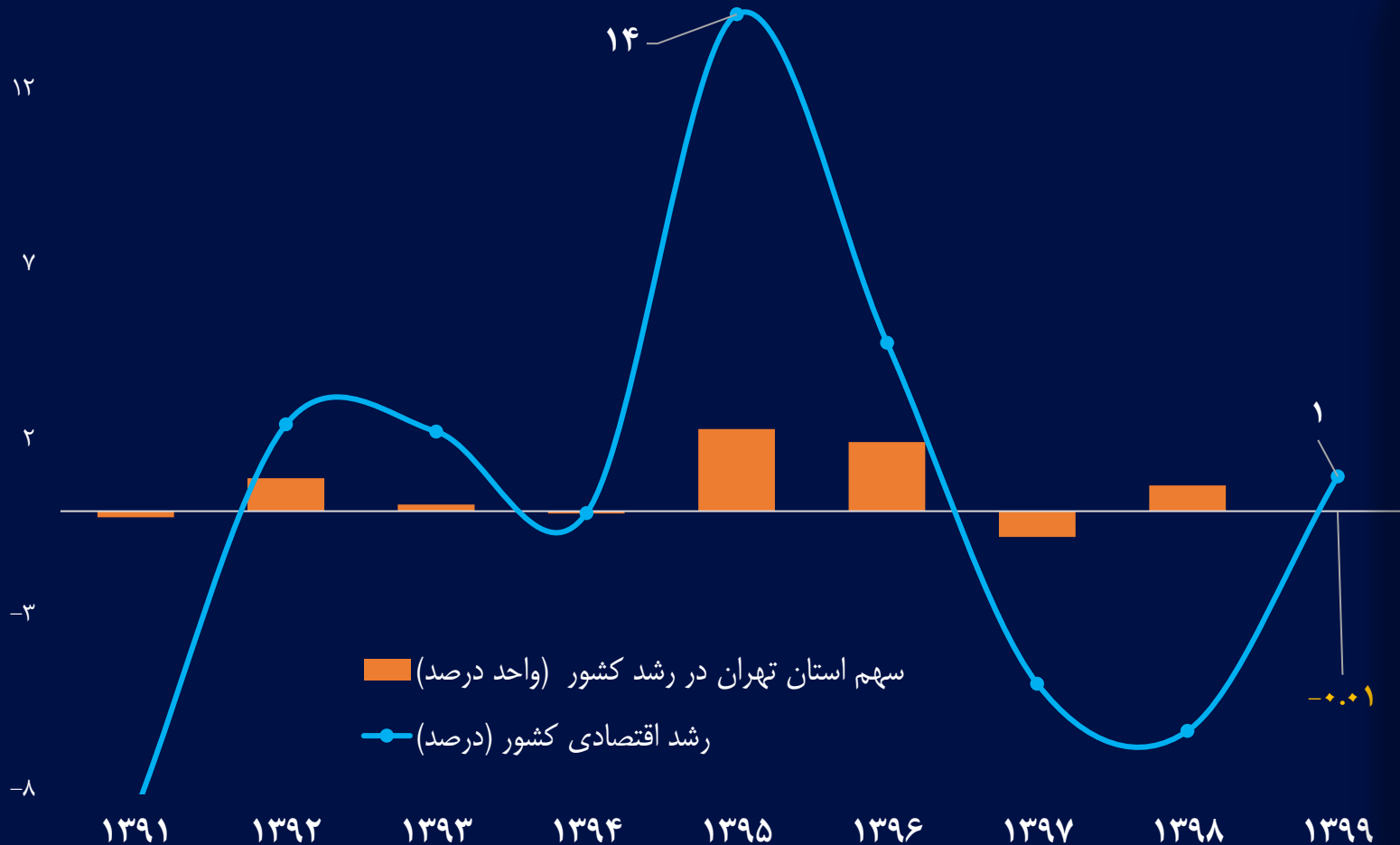
طی دهه ۱۳۹۰، فعالیت‌های مربوط به تامین آب و برق با متوسط رشد سالانه ۱۵.۴ درصدی، بالاترین متوسط رشد تولید ناخالص داخلی در میان فعالیت‌های اقتصادی استان را داشته است.

ارزش افزوده فعالیت‌های مربوط به جا و غذا نیز به طور متوسط سالانه ۹.۹ درصد کاهش پیدا کرده است. این گروه در سال ۱۳۹۹ نیز بیشترین کاهش رشد ارزش افزوده (منفی ۶۲ درصد) را داشته که علت اصلی آن پیامدهای ناشی از همه‌گیری کرونا و اثرات منفی آن بر این گروه از فعالیت‌ها بوده است.

رشد اقتصادی کشور و مشارکت استان تهران در رشد طی سال های

۱۳۹۱-۹۹

* داده‌های این گزارش از آمارهای مقدماتی مرکز آمار ایران استخراج شده است.

طی دهه ۱۳۹۰، در اغلب سال‌ها، رشد اقتصادی استان تهران همراستا با رشد اقتصادی کشور بوده؛ به این معنا که استان تهران، اغلب به عنوان عاملی تعیین‌کننده در راستای رشد یا تضعیف ارزش افزوده کل کشور عمل کرده است.

در سال ۱۳۹۹، سهم استان تهران در رشد ۱ درصدی تولید ناخالص داخلی کشور، حدود منفی ۰.۰۱ واحد درصد بوده است. مشارکت منفی استان تهران در رشد اقتصادی کشور طی این سال، بیش از هر چیز، به دلیل رشد منفی فعالیت‌های خدماتی مربوط به تامین جا و غذا و همچنین کاهش ارزش افزوده خدمات مربوط به فعالیت‌های هنری و تفریحی به دلیل شیوع کرونا بوده که این استان را به شدت تحت تاثیر قرار داده است.